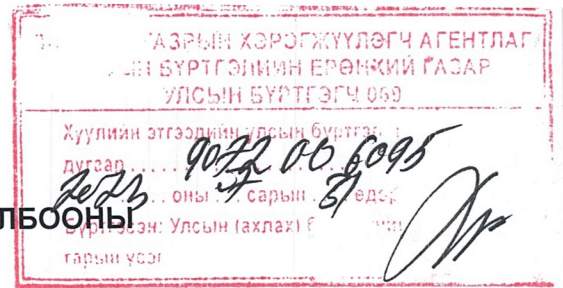

МОНГОЛЫН АВТО ЗАМЧДЫН ХОЛБООНЫ ДҮРЭМ

2023 оны 06 сарын 16-ны өдөр

Улаанбаатар хот

НЭГ. Нийтлэг үндэслэл

- 1.1. “МОНГОЛЫН АВТО ЗАМЧДЫН ХОЛБОО” (цаашид МАЗХ гэж товчилно) нь “Монгол Улсын Үндсэн хууль”, “Авто замын тухай хууль”, “Төрийн бус байгууллагын тухай” хууль болон бусад хууль тогтоомж, олон улсын нийтлэг жишгийг баримталж, төрөөс хараат бус, үйл ажиллагаа нь олон нийтэд ил тод, энэхүү дүрмийг мөрдлөг болгон ажиллах, ашгийн төлөө бус, гишүүндээ үйлчилдэг, авто замын салбарын төрийн бус байгууллага мөн.
- 1.2. МАЗХ -ны оноосон нэрийг англи хэл дээр “Mongolian Road Association” гэж бичнэ.
- 1.3. Албан ёсны хаяг: Монголын авто замчдын холбоо, Монгол Улс, Улаанбаатар хот, (Улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн хаяг байна)
- 1.4. МАЗХ нь Монгол Улсын хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуульд заасан журмын дагуу Монгол Улсын Хууль Зүй, Дотоод Хэргийн Яаманд бүртгүүлснээр хуулийн этгээдийн эрх эдэлнэ.
- 1.5. МАЗХ нь өөрийн бэлэг тэмдэг (лого), тэмдэг, албан бичгийн хэвлэмэл хуудас хэрэглэх ба банк санхүүгийн байгууллагад харилцах данстай байна.
- 1.6. МАЗХ нь өөрийн нэрэмжит шагналтай байна.
- 1.7. МАЗХ нь 2008 оны 03 сарын 31-ны өдөр Монголын авто замчдын II Их хурлаас анх үүсгэн байгуулагдсан болно.
- 1.8. МАЗХ нь Монгол Улсын авто замын салбарын төрийн бус байгууллагууд болон мэргэжлийн холбоодын нэгдэл байх бөгөөд орон нутагт болон олон улсад, гадаад оронд өөрийн салбар, төлөөлөгчийн газартай байж болно. Мөн үйл ажиллагааг төрөлжүүлсэн зөвлөл, хороо, ажлын хэсэг, клубын системээр явуулж болно.
- 1.9. МАЗХ нь зохих журмын дагуу жил, улирлын тайлан, тэнцэл, үйл ажиллагааныхаа тайланг холбогдох эрх бүхий байгууллагад хуулиар тогтоосон хугацаанд гаргаж өгнө.

ХОЁР. Зорилго, үйл ажиллагааны чиглэл

- 2.1. Эрхэм зорилго нь авто замын салбарын талаар төрөөс баримтлах бодлого, үйл ажиллагааг боловсруулахад идэвх, санаачилгатай, манлайлан оролцож, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх, салбарын хөгжлийг эрчимжүүлэхэд хувь нэмэр оруулах, төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн холбоодтой хамтран ажиллаж, үндэсний компаниудын эрх ашгийг хамгаалах, гишүүдийнхээ ёс зүй, эв нэгдлийг ханган, ур чадварыг хөгжүүлэх, үйлчилгээ, туслалцаа үзүүлэхэд оршино.
- 2.2. МАЗХ нь Эрхэм зорилгоо биелүүлэхэд чиглэсэн дараах үйл ажиллагааг явуулна. Үүнд:
  - 2.2.1. Авто замын салбарыг хөгжүүлэх төрийн бодлого, Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрүүдэд санал өгөх, төр болон төрийн бус байгууллагатай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх замаар гишүүдийнхээ эрх ашиг, сонирхлыг хамгаалах, тогтвортой хөгжлийг хангахад чиглэсэн үйл ажиллагаа явуулах;
  - 2.2.2. Авто замын салбарын хууль эрх зүйн баримт бичиг, норматив, удирдлагын баримт бичиг, норм дүрэм, стандарт боловсруулах, сайжруулахад оролцох, түүнийг хэрэгжүүлэх;
  - 2.2.3. Төрийн болон төрийн бус сургалт, эрдэм шинжилгээ, судалгааны байгууллагуудтай хамтран ажиллах бөгөөд салбарын инженер техникийн ажилтны болон мэргэжилтэй ажилтны ур чадварыг дээшлүүлэх, давтан сургалт

эрхлэн явуулахаас гадна, удирдах ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх чиглэлээр үйл ажиллагаа зохион байгуулах;

- 2.2.4. Авто замчдын тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцөлийг бий болгох, цалин хөлсийг тогтмол нэмэгдүүлж, олон улсын жишигт хүргэх чиглэлээр төр, төрийн бус, олон нийтийн байгууллагуудтай хамтарч ажиллах;
- 2.2.5. Авто замыг хөгжүүлэх талаар баримталж байгаа төр засгийн бодлого үйл ажиллагааг дэмжиж Засгийн газрын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлд заасны дагуу ажиллах;
- 2.2.6. Авто замын салбарын мэдээ, мэдээлэл цуглуулах, солилцох, түгээх, мэдээллийн сан байгуулан, архив үүсгэх, үйл ажиллагаандаа ашиглах, гишүүдээ мэдээллээр хангах, хууль эрх зүй, мэргэжлийн зөвлөгөө өгөх ажлыг зохион байгуулах;
- 2.2.7. Авто замын салбарт шинжлэх ухаан, техник технологийн ололтыг нэвтрүүлэх болон бусад чиглэлээр томоохон төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, энэхүү үйл ажиллагаандаа гишүүн байгууллага, гишүүдийг оролцуулж, нэгдсэн зохион байгуулалтын удирдлагаар хангах;
- 2.2.8. Үндсэн үйл ажиллагааны чиглэлээр хурал, семинар, уулзалт, хэвлэлийн бага хурал, олон нийтийн арга хэмжээ зохион байгуулах;

ГУРАВ. Үйл ажиллагааны зарчим

- 3.1. МАЗХ ны зохион байгуулалт, үйл ажиллагаа нь ардчилсан, нэгдмэл зарчимд тулгуурлана.
- 3.2. МАЗХ нь үйл ажиллагаандаа өмчийн хэлбэр, нутаг дэвсгэрийн байршил харгалзахгүйгээр гишүүн байгууллага болон гишүүндээ эрх тэгш үйлчлэх бөгөөд аливаа хэлбэрээр ялгаварлан гадуурхахгүй байх зарчмыг баримтална.
- 3.3. МАЗХ-ны дүрмийг хүлээн зөвшөөрсөн авто замын салбарын байгууллага, тэдгээрт албан ёсоор харьяалагдан ажиллаж байгаа нийт ажиллагсдыг холбооны гишүүн гэж зүй ёсоор тооцох бөгөөд ажлын байрны харьяалалгүй хувь хүн, гишүүнээр чөлөөтэй элсэх зарчим баримтална.
- 3.4. МАЗХ нь гадаадын болон олон улсын ижил төсөөтэй үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллагад гишүүнээр элсэж хамтын ажиллагаагаа өргөжүүлэхийг эрмэлзэнэ.
- 3.5. Төрийн ажлыг орлон гүйцэтгэхгүй, нам, улс төрийн үйл ажиллагаа явуулахгүй, гишүүдийг нас, хүйс, шашин шүтлэг, үзэл бодлоор ялгаварлахгүй.

ДӨРӨВ. МАЗХ -ны бүтэц, зохион байгуулалт хяналтын тогтолцоо

- 4.1. МАЗХ нь өөрийн үйл ажиллагааг нээлттэй, бүх гишүүдэд хүртээмжтэй байлгахын тулд дараах бүтэцтэй байна. Үүнд:
  - 4.1.1. Их хурал
  - 4.1.2. Зөвлөлдөх хороо
  - 4.1.3. Удирдах зөвлөл
  - 4.1.4. Ерөнхийлөгч
  - 4.1.5. Хяналтын зөвлөл
  - 4.1.6. Гүйцэтгэх захирал.
  - 4.1.7. Ажлын алба.
- 4.2. МАЗХ-ны удирдах зөвлөлийн шийдвэрийг үндэслэн нутаг дэвсгэрийн байршлыг харгалзан МАЗХ-ны орон нутагт болон олон улсад салбар, төлөөлөгчийн газар, үйл

ажиллагааг төрөлжүүлсэн зөвлөл, хороо, ажлын хэсэг, клуб байгуулж болно.

- 4.3. Салбар зөвлөлүүд нь их хурал, зөвлөлдөх хороо, удирдах зөвлөл, хяналтын зөвлөлийн шийдвэр зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлыг нутаг дэвсгэртээ зохион байгуулж, МАЗХ-ны нэгдмэл удирдлага зөвлөгөөг авч, тайлагнаж ажиллана.

ТАВ. Их хурал

- 5.1. Монгол авто замчдын холбооны эрх барих дээд байгууллага нь “МОНГОЛЫН АВТО ЗАМЧДЫН ИХ ХУРАЛ” /цаашид “Их хурал” гэж товчлох/ байна.
- 5.2. Их хурлыг 4 жил тутамд хуралдуулна.
- 5.3. Ээлжит бус их хурлыг дүрэмд заасны дагуу зарлан хуралдуулж болно.
- 5.4. Их хурлаар дараах асуудлыг хэлэлцэж шийдвэрлэнэ.
- 5.4.1. МАЗХ-ны ерөнхийлөгчийн үйл ажиллагааны ажлын тайланг сонсох;
  - 5.4.2. МАЗХ -ны “Хяналтын зөвлөл”-ийн тайланг сонсох;
  - 5.4.3. МАЗХ-ны дүрэм, үйл ажиллагааны хөтөлбөр батлах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах;
  - 5.4.4. МАЗХ-ны “Ерөнхийлөгч”-ийг сонгох, чөлөөлөх;
  - 5.4.5. МАЗХ-ны “Зөвлөлдөх хороо”-ны болон “Хяналтын зөвлөл”-ийн бүрэлдэхүүнийг сонгох, чөлөөлөх;
  - 5.4.6. МАЗХ-ны “Зөвлөлдөх хороо”-ны 10 хүртэлх гишүүнийг салбарын мэргэжлийн холбоод болон төрийн бус байгууллагуудаас квотоор оруулж болно;
  - 5.4.7. МАЗХ-г өөрчлөн зохион байгуулах, татан буулгах;
  - 5.4.8. Бусад асуудлууд;

ЗУРГАА. Зөвлөлдөх хороо

- 6.1. Дараагийн их хурал хуралдах хүртэл түүний бүрэн эрхийг зөвлөлдөх хороо хэрэгжүүлнэ.
- 6.2. Зөвлөлдөх хороо нь 51 хүний бүрэлдэхүүнтэй байна.
- 6.3. МАЗХ-ны Зөвлөлдөх хороо жилд 1-ээс доошгүй удаа хуралдаж доор дурдсан асуудлыг хэлэлцэж, олонхын саналаар шийдвэрлэнэ.
- 6.3.1. МАЗХ-ны ерөнхийлөгчийн тайланг хэлэлцэж, дүгнэлт гаргах;
  - 6.3.2. МАЗХ-ны тухайн оны хөрөнгө санхүүгийн төлөвлөгөөг батлах, түүний зарцуулалтад хяналт тавих;
  - 6.3.3. Жилийн болон бүрэн эрхийн хугацааны ажлын төлөвлөгөөг хэлэлцэж батлах;
  - 6.3.4. Удирдах зөвлөлийн 15 гишүүдийг сонгох, чөлөөлөх;
  - 6.3.5. Хяналтын зөвлөлийн мэдээллийг сонсож, зөвлөмж гаргах;
  - 6.3.6. МАЗХ нь “Сан” байгуулах тохиолдолд сангийн үйл ажиллагааны дүрэм батлах,
  - 6.3.7. МАЗХ-ны “Ажлын алба”, бүтэц, зохион байгуулалтыг батлах;
  - 6.3.8. Бүрэн эрхийн хугацаанд зөвлөлдөх хорооноос гишүүний орон гарсан тохиолдолд зөвлөлдөх хорооны гишүүдийн 15 хүртэлх хувийг чөлөөлөх, сонгох;
  - 6.3.9. МАЗХ ны ерөнхийлөгчийг чөлөөлөх хууль зүйн үндэслэл бий болсон гэж үзвэл Монголын авто замчдын ээлжит бус “их хурал”-ыг зөвлөлдөх хорооны бүх гишүүдийн дийлэнх олонхын (66%) саналаар хуралдуулж, асуудлыг шийдвэрлэж болно;
  - 6.3.10. “Монголын авто замчдын их хурал”-ыг зохион байгуулах журмыг батлах;
  - 6.3.11. Цаг үеийн бусад асуудал

6.4 Гишүүдийн ирц 51 буюу түүнээс дээш хувьтай зөвлөлдөх хорооны хурал хүчин төгөлдөр байна.

ДОЛОО. Удирдах зөвлөл

- 7.1. МАЗХ-ны Удирдах зөвлөлийг Зөвлөлдөх хорооны 51 гишүүнээс 15 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр сонгоно.
- 7.2. Удирдах зөвлөлийн гишүүний бүрэн эрхийн хугацаа 1 жил байна.
- 7.3. Удирдах зөвлөл нь улиралд 1-ээс доошгүй удаа хуралдаж дараах асуудлыг хэлэлцэж, олонхын саналаар шийдвэрлэнэ.
- 7.3.1. МАЗХ-ны Гүйцэтгэх захирлыг батламжлах бөгөөд холбооны үйл ажиллагааны төсөв, цалин, урамшуулалтын санг тогтоох.
- 7.3.2. Улирлын ажлын төлөвлөгөө батлах.
- 7.3.3. Цаг үеийн шаардлагатай бусад асуудал;
- 7.4. Удирдах зөвлөлөөс гишүүн гарсан тохиолдолд 3 сарын дотор саналаа боловсруулж Зөвлөлдөх хороогоор шийдвэрлүүлж, нөхөн сонгуулна.

НАЙМ. МАЗХ-ны ерөнхийлөгч

- 8.1. МАЗХ-ны ерөнхийлөгч нь 3 жилийн хугацаагаар их хурлаас сонгогдоно.
- 8.2. МАЗХ-ны ерөнхийлөгч нь дараах бүрэн эрхтэй байна.
- 8.2.1. Ерөнхийлөгч нь удирдах зөвлөлийн хамт их хурал, зөвлөлдөх хорооны шийдвэрийг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах.
- 8.2.2. Зөвлөлдөх хорооны хурлыг дүрэмд заасан хугацаанд зарлах, бэлтгэлийг хангуулах, удирдан зохион байгуулах;
- 8.2.3. МАЗХ ны ерөнхийлөгч нь холбоог дотоод, гадаадад төлөөлнө.
- 8.2.4. МАЗХ-ны ажлын албыг удирдан зохион байгуулах, хяналт тавих,
- 8.2.5. Удирдах зөвлөлийн хурлыг зохион байгуулан хуралдуулж, хуралдааныг даргалах;
- 8.2.6. МАЗХ-ны үйл ажиллагаатай холбогдсон гомдол бусад асуудлыг шалгах ажлыг зохион байгуулах;
- 8.2.7. МАЗХ-ны өмч хөрөнгийг захиран зарцуулж, тайлагнах
- 8.2.8. МАЗХ-ны гишүүдийг шагнах, урамшуулах асуудлыг шийдвэрлүүлэх
- 8.2.9. Эрх хэмжээнийхээ хүрээнд эрх зүйн акт гаргах
- 8.2.10. Зөвлөлдөх хороо, удирдах зөвлөлөөс гишүүн гарсан тохиолдолд түүний оронд гишүүнийг санал болгох,
- 8.2.11. Гүйцэтгэх захиралд нэр дэвшүүлэх, удирдах зөвлөлөөс сонгосон гүйцэтгэх захиралтай гэрээ байгуулах, түүнийг зөвлөмж, зааварчилгаагаар хангаж ажиллах,
- 8.2.12. Тусгай санг зөвлөлдөх хорооноос баталсан дүрмийн хүрээнд захиран зарцуулах эрхтэй.
- 8.3. МАЗХ- ны ерөнхийлөгч нь гүйцэтгэх захирлын албыг хавсран гүйцэтгэж болно.
- 8.4. Ерөнхийлөгчид тавигдах шаардлага нь энэхүү дүрмийн 6.3.10-д заасан журамд заасны дагуу байна.
- 8.5. МАЗХ нь хүндэт ерөнхийлөгчтэй байж болно. Хүндэт ерөнхийлөгчийн эрх зүйг зөвлөлдөх хорооноос тогтооно.

ЕС. Хяналтын зөвлөл

- 9.1. Хяналтын зөвлөл 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй байна.
- 9.2. Хяналтын зөвлөл нь МАЗХ-ны дүрэм, үйл ажиллагаа, хөрөнгө, санхүүгийн зарцуулалтад хяналт тавина.
- 9.3. МАЗХ-ны ерөнхийлөгч, удирдах зөвлөлийн гишүүн, зөвлөлдөх хороо түүнчлэн ажлын албаны ажилтныг хяналтын зөвлөлийн гишүүнээр сонгохгүй.
- 9.4. Хяналтын зөвлөл жилд 2-оос доошгүй удаа хуралдана. Шаардлагатай тохиолдолд хэзээ ч хуралдаж болно.
- 9.5. Хяналтын зөвлөл МАЗХ-ны үйл ажиллагаатайгаа холбоотой аливаа мэдээ, бичиг баримтыг саадгүй гаргуулан авах, холбогдох мэргэжлийн хүнийг хяналтын үйл ажиллагаанд татан оролцуулах эрхтэй.
- 9.6. Хяналтын зөвлөл дүгнэлт гаргаж илэрсэн дутагдлыг тухай бүр зөвлөлдөх хороонд танилцуулж шаардлагатай арга хэмжээ авхуулна.

АРАВ. Гүйцэтгэх захирал

- 10.1. Гүйцэтгэх захирлыг МАЗХ -ны удирдах зөвлөлийн хурлаас батламжилна.
- 10.2. Гүйцэтгэх захирал нь Ажлын албыг удирдах бөгөөд дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ.
  - 10.2.1 Удирдах зөвлөлөөс олгосон эрх хэмжээний хүрээнд МАЗХ-ны өдөр тутмын дотоод үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.
  - 10.2.2. Зөвлөлдөх хорооноос тогтоож өгсөн санхүүгийн төлөвлөгөөг удирдлага болгон удирдах зөвлөлийн хурлаар баталсан ажлын албаны орон тоо, төсөв, бүтэц, зохион байгуулалтын хүрээнд ажлын албыг удирдана.
  - 10.2.3. Зөвлөлдөх хороо, удирдах зөвлөлийн хурлаас гарсан шийдвэрийг хэрэгжүүлж ажиллах;

АРВАН НЭГ. Ажлын алба

- 11.1. Гүйцэтгэх захирал нь үйл ажиллагааны төлөвлөгөөгөө боловсруулах явцдаа Ажлын алба байгуулан ажиллах зайлшгүй шаардлагатай болохыг тодорхойлж, ажлын байрны тодорхойлолт боловсруулж, Удирдах зөвлөлийн хуралд танилцуулан шийдвэрлүүлнэ.
- 11.2. Ажлын алба нь шаардлагатай тохиолдолд зарим төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэх зорилгоор түр ажлын хэсэг ажиллуулж болно.

АРВАН ХОЁР. Гишүүнчлэл

- 12.1. МАЗХ нь гишүүнчлэлтэй байна. МАЗХ-ны дүрмийг зөвшөөрсөн авто замын салбарын өмчийн бүх хэлбэрийн байгууллага тэдгээрийн ажиллагсад болон хувь хүн сайн дураараа МАЗХ-ны гишүүн байж болно.
- 12.2. Монгол Улсад авто замын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа гадаадын болон хамтарсан компани, аж ахуйн нэгж гишүүнчлэлд хамрагдаж болно.
- 12.3. МАЗХ-той ижил төрлийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг гадаад улсын иргэн ба байгууллага, гадаад оронд авто замын чиглэлээр ажиллаж, суралцаж байгаа Монгол Улсын иргэн гишүүнээр элсэж болно.
- 12.4. МАЗХ нь хүндэт гишүүнтэй байж болно.
- 12.5. Хүндэт гишүүнээр өргөмжлөх асуудлыг зөвлөлдөх хорооноос баталсан журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

АРВАН ГУРАВ. МАЗХ-ны гишүүдийн бүрэн эрх

- 13.1. МАЗХ-ны гишүүн нь дараах эрхийг эдэлнэ.
  - 13.1.1. МАЗХ-ны удирдах байгууллагад сонгох, сонгогдох;
  - 13.1.2. МАЗХ-ны удирдах байгууллагын үйл ажиллагаа, авто замын салбарын тулгамдсан асуудлыг хэлэлцэхэд идэвхтэй оролцож, үзэл бодлоо илэрхийлэх, хандив өгөх;
  - 13.1.3. Хууль тогтоомж, энэхүү дүрэмд заасны дагуу ашиг сонирхлоо илэрхийлэх, эрхээ хамгаалуулах, дэмжлэг туслалцаа хүсэх, мэдээ мэдээллээр хангагдах;
  - 13.1.4. Өөрийн хүсэлтээр МАЗХ-ны гишүүнчлэлээс татгалзах;
- 13.2. МАЗХ ны гишүүн дараах үүрэгтэй.
  - 13.2.1. Монгол Улсын хууль болон энэ дүрмийн шаардлагыг сахин биелүүлэх;
  - 13.2.2. Тогтоосон журмын дагуу жил бүр татвар төлөх;
  - 13.2.3. МАЗХ-ны удирдах байгууллагаас гаргасан шийдвэрийг хэрэгжүүлэхэд өөрийн хүсэлтээр идэвхтэй оролцох;
  - 13.2.4. Залгамж үеэ бэлтгэхэд идэвхтэй оролцох;
- 13.3. Энэхүү дүрэмд заасан гишүүний эрх, үүрэг нь зөвхөн гишүүнд хамаарна.

АРВАН ДӨРӨВ. Гишүүнээр элсэх болон гарах журам

- 14.1. МАЗХ-ны гишүүнээр элсэхийг хүссэн хувь хүн, хуулийн этгээд нь энэхүү дүрмийг хүлээн зөвшөөрч, дагаж мөрдөхөө илэрхийлсэн хүсэлтээ бичгээр гаргаж, удирдах зөвлөлийн хурлаар шийдвэрлэнэ.
- 14.2. Ямар нэгэн шалтгаангүйгээр гишүүнээр элсүүлэхээс татгалзаж болохгүй.
- 14.3. Дараах тохиолдолд гишүүнээс чөлөөлнө.
  - 14.3.1. Гишүүн нь МАЗХ-ны гишүүнээс гарах тухай хүсэлт гаргасан
  - 14.3.2. Гишүүн татвараа төлөөгүй
  - 14.3.3. МАЗХ-ны дүрэм, гишүүний үүргээ удаа дараа /2 ба түүнээс дээш/ зөрчсөн
  - 14.3.4. МАЗХ-ны дүрэм, гишүүний үүргээ ноцтой зөрчсөний улмаас МАЗХ-ны үйл ажиллагаа, нэр хүндийг унагасан, хууль ёсны ашиг сонирхлыг ямар нэг байдлаар хөндсөн, бодитой хохирол учруулсан нь тогтоогдсон тохиолдолд;
- 14.4. Гишүүн нь МАЗХ-ны гишүүнээс гарах хүсэлтээ удирдах зөвлөлд бичгээр гаргана;
- 14.5. Удирдах зөвлөл тухайн хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш нэн даруй шийдвэрлэж, хариу мэдэгдэнэ;
- 14.7. Ямар нэг шалтгаангүйгээр гишүүнээс гаргах хүсэлтийг шийдвэрлэхгүй байж болохгүй.
- 14.8. Удирдах зөвлөлийн санаачилгаар гишүүнээс чөлөөлөх тохиолдолд тухайн гишүүнд урьдчилан мэдэгдэж, хэлэлцэх хуралд биеэр оролцон тайлбар өгөх боломжоор хангах ба ямар зөрчлийн улмаас гишүүнээс чөлөөлж буйг тодорхой дурдсан үндэслэл бүхий тогтоол гаргана.

АРВАН ТАВ. МАЗХ-ны санхүүгийн эх үүсвэр

- 15.1. Санхүү нь дараах эх үүсвэрээс бүрдэнэ. Үүнд:
  - 15.1.1. Гишүүн байгууллага, гишүүний татвар, хандив, үйл ажиллагааны орлого, гадаад, дотоод дэмжигч байгууллага, хувь хүмүүсийн хандив, тусламж. гэрээслэлийн өв хөрөнгө, төсөл хэрэгжүүлэх зорилгоор улсын төсөв, олон улсын байгууллагаас

олгосон хөрөнгө зэргээс бүрдэнэ;

15.1.2. Төсөл хэрэгжүүлснээс олсон орлого;

15.1.3. Зорилгоо хэрэгжүүлэхээр явуулсан аж ахуйн үйл ажиллагаанаас олсон орлого;

15.1.4. Төрийн чиг үүргийг гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгэхтэй холбоотой үйл ажиллагааны орлого;

15.2. Гишүүн байгууллага, гишүүн нь жил бүр гишүүнчлэлийн татвар төлөх бөгөөд татварын хувь хэмжээг Зөвлөлдөх хорооны хурлаас тогтоож мөрдүүлнэ;

АРВАН ЗУРГАА. Холбооны санхүү

16.1. Санхүүгийн үйл ажиллагааг Монгол Улсын Нягтлан бодох бүртгэлийн хуулийн дагуу явуулж, санхүүгийн жилийн тайлан, тэнцлийг гаргаж ажиллана.

16.2. Ерөнхийлөгч, Гүйцэтгэх захирал нь МАЗХ-ын жилийн төсвийг гарган зөвлөлдөх хороогоор хэлэлцүүлж, батлуулна.

16.3. МАЗХ нь орлогоо зөвхөн дүрэмд заасан зорилгоо хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд зарцуулна.

16.4. МАЗХ нь санхүүжилтээ хэвийн байлгах зорилгоор эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил, сургалт, явуулах, төсөл боловсруулах, хэрэгжүүлэх, хэвлэл гаргах ажил үйлчилгээ явуулж болно.

16.5. Засгийн газрын байгууллагуудтай тохиролцож төрийн зарим чиг үүргийг хуулийн хүрээнд гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгэх, мэргэжлийн зөвлөгөө дүгнэлт гаргах, зөвлөх үйлчилгээ, төсөл боловсруулах нэгжийг дотоод тооцоогоор ажиллуулж болно.

16.6. МАЗХ-ны хөрөнгийн (ашиглалт, эзэмшилт, мөнгөн хөрөнгийн орлого) зарцуулалтад их хурлаас сонгогдсон хяналтын зөвлөл жилд нэгээс доошгүй удаа шалгалт хийж дүнг Зөвлөлдөх хорооны хуралд оруулан хэлэлцүүлэх.

16.7. Ерөнхийлөгч, гүйцэтгэх захирал, ажилтан нь МАЗХ-ны хөрөнгөөр хувийн ашиг олох зорилгоор санхүүгийн болон аж ахуйн үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно.

16.8. Дүрэмд зааснаас өөр ажил үйлчилгээ явуулж ашиг олох, алдагдалтай ажил үйлчилгээ эрхлэх, бизнесийн тогтмол шинж чанартай үйл ажиллагаа эрхэлж болохгүй;

16.9. МАЗХ-ын эд хөрөнгийг хувь хүн аль нэг байгууллагад ашиг олох зорилгоор ашиглуулахыг хориглоно.

16.10. МАЗХ-ны хөрөнгийг шүүхийн шийдвэргүйгээр хураах, дайчлахыг хориглоно.

АРВАН ДОЛОО .Төрийн болон ТББ-тай харьцах журам

17.1.Төрөөс хараат бус байж хуульд заасны дагуу эрхээ хамгаалуулна.

17.2.МАЗХ нь Засгийн газрын мөрийн хөтөлбөрийн дагуу салбарын өмнө тавигдаж байгаа зорилтыг хэрэгжүүлэхэд идэвхтэй оролцож, энэ дүрмийн 2.2-д заагдсан үүргийг гүйцэтгэвэл төрөөс санхүүжилт болон бусад хэлбэрийн дэмжлэг авах эрхтэй.

17.3.Хууль тогтоох, гүйцэтгэх эрх мэдлийн байгууллагуудаас салбарын үйл ажиллагаатай холбогдсон асуудлаар шийдвэрийн төсөл боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд хамтарч ажиллаж болно.

17.4.Шаардлагатай гэж үзвэл төрийн болон бусад төрийн бус байгууллагуудтай хамтарсан шийдвэр гаргаж болно.

17.5.Салбарын болон гишүүдийн эрх ашгийг илт хохироосон буруу шийдвэрийг төр засгийн байгууллага, албан тушаалтан гаргавал байр сууриа илэрхийлэх, шүүмжлэх, түүнийг өөрчлүүлэх, хүчингүй болгох, засуулах талаар шаардлага тавих, мэдэгдэл гаргах, улмаар эсэргүүцлийн арга хэмжээг хуульд нийцүүлэн зохион байгуулах эрхтэй.

- 17.6.Авто замын салбарт үйл ажиллагаа явуулдаг бусад төрийн бус байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэдгээрийн удирдлагуудтай зөвшилцсөний үндсэн дээр хамтран ажиллах гэрээ байгуулах, тэдгээрийг манлайлан ажиллах үүргийг хүлээж болно.
- 17.7.МАЗХ нь зөвлөлдөх хорооны шийдвэрийг үндэслэн Монгол Улсад ажиллаж байгаа бусад холбоо, нийгэмлэг, олон нийтийн байгууллагад гишүүнээр элсэж болно.
- 17.8.МАЗХ нь зохих журмын дагуу жилийнхээ тайлан тэнцлийг төрийн холбогдох байгууллагуудад хугацаанд нь гаргаж өгч байна.

АРВАН НАЙМ. Татан буулгах

- 18.1.МАЗХ-г өөрчлөн байгуулах, татан буулгах асуудлыг Их хурлаар шийдвэрлэнэ.
- 18.2.Адил төстэй чиглэлийн үйл ажиллагаа явуулж буй төрийн бус байгууллагатай нэгдэх, нийлэх асуудлыг Их хурлаар хэлэлцэн шийдвэрлэнэ.
- 18.3.МАЗХ-г хуулийн эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр татан буулгах тохиолдолд өр төлбөрийг төлж дууссаны дараа үлдэх хөрөнгийг салбарын ижил төстэй зорилго бүхий төрийн бус байгууллага, ийм байгууллага байхгүй тохиолдолд салбарын төрийн байгууллагад шилжүүлнэ.

АРВАН ЕС. Холбооны хүлээх хариуцлага

- 19.1.МАЗХ нь “Төрийн бус байгууллагын тухай” хууль болон бусад хууль тогтоомжийг зөрчсөн үйл ажиллагаа явуулсан тохиолдолд хуульд заасан хариуцлага хүлээнэ.
- 19.2.МАЗХ нь өөрийн гишүүн болон МАЗХ-ны удирдах байгууллагын сонгуультны хууль бус үйл ажиллагаатай холбогдсон эд хөрөнгийн болон бусад хариуцлагыг хүлээхгүй.

МОНГОЛЫН АВТО ЗАМЧДЫН ХОЛБОО

Ерөнхийлөгч

З.Батбаяр

“Монголын Авто замчдын 4-р их хурлаар шинэчлэн батлав.”

---oo0oo---